

SITATELJI! Prosim, pogledajte naš številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošneje list v cen, potrebuje elovanje. Skušajte imeti na vnaprej plačano.

116 E. 72nd St.
New York 21, N. Y.
Krasen Gorale
1230 43 - Ko.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 34 - 54 NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 17, 1944 - ČETRTEK, 17. FEBRUARJA, 1944 VOLUME LII. LETNIK LII.

BERLIN V PLAMENIH

Bombniki spustili na prestolico preko dva tisoč ton eksploziva

Bitka za Berlin se bliža svojemu koncu. V torek ponoči je bil na mesto izveden največji dosedanji zračni napad, v katerem je bilo nad 1000 angleških štirimotornih bombnikov, ki so vrgli na mesto nad 2800 ton bomb. Tekom pol ure so padale rušilne in vžigalne bombe po več kot 80 ton na minuto.

Letali malih Mosquito bombnikov, ki so leteli nad Berlinom eno uro po napadu, so povedali, da je mesto ognjeno morje in je dim segal štiri milje visoko v zrak.

Poročilo je jasno, da nagle izgine vojaški, politični in trgovski pomci Berlina. Češka poročila pravijo, da so bili državni uradi večinoma že preseljeni iz Berlina, velike trgovine so se preselile ali pa se selijo v druga mesta in nemški generalni štab se je nastanil izven mesta.

Nekaj nenavadnega je, da je razdejana tako velika prestolnica, kot je Berlin, ki ni v bližini nobene sovražne armade.

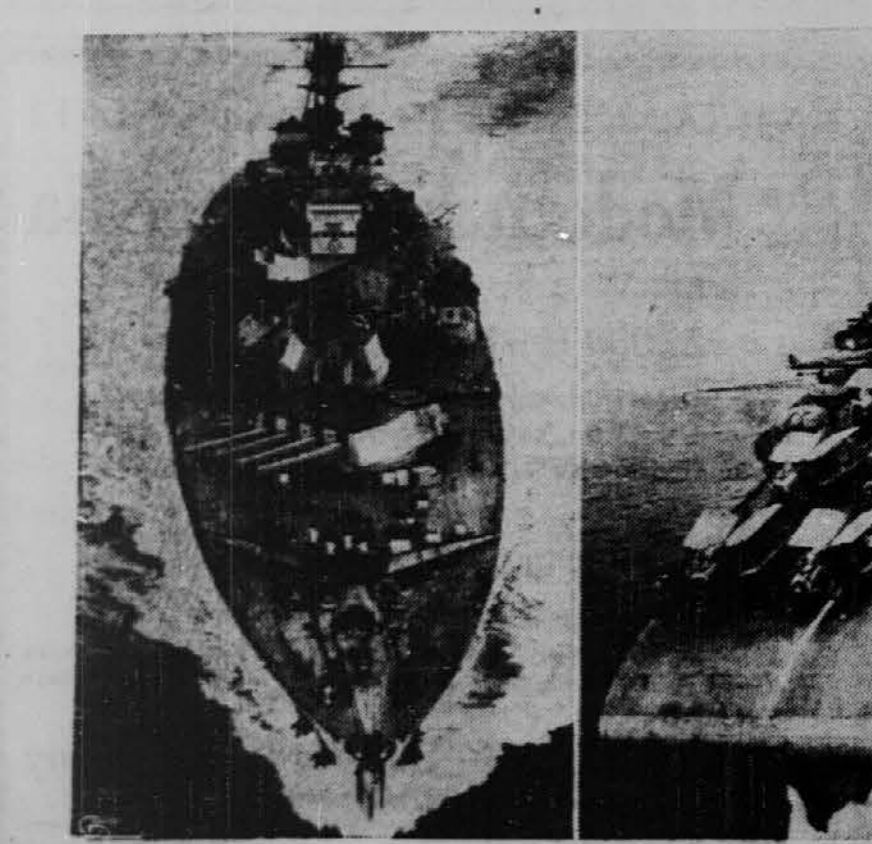
Sistematično bombardiranje Berlina se je pričelo 18. novembra lanskega leta in od tedaj je bilo 15 velikih in več manjših zračnih napadov, tekom katerih je bilo na mesto vrženo 26,360 ton bomb. Do zadnjega bombardiranja v torek ponoči so nekateri cenili, da je uničenih 30 odstotkov mesta, drugi pa so cenili na 50 odstotkov. Po zadnje bombardiranje pa je prav gotovo Berlin porušen na polovico, tako da se ga ne izplača več braniti in izgubljeni ljudi, aeroplani in topove za njegovo obrambo.

Ta napad na Berlin pa je dosegel tako velik uspeh bolj po taktiki, kot pa po številu aeroplanov. Za napad na Berlin je bilo določenih nekaj nad 1000 velikih bombnikov, med istim časom pa je manjše število bombnikov bombardiralo mesto Frankfurt ob Odri, tako da so morali Nemci za obrambo obeh mest svojo zračno silo razdeliti.

General Charles H. Corlett, poveljnik sedme divizije, ki je zavzela Kwajalein atoll v skupini Marshallovih otokov, poroča, da sta bila ubita dva japonska admirala. Eden je bil ubit na Kwajalein otoku, drugi pa na Elbeje otoku.

Corlett pravi, da je bil en admiral poveljnik vseh japonskih armad na Marshallih in bližnjih otokih. Admiral na Kwajalein je drugi dan po vpadu prišel iz zakopa in je bil zadet. Naslednjega dne je cel njegov štab izvršil harakiri.

NOVE ANGLEŠKE BOJNE LADJE

Shika kaže dve najnovejši angleški bojni ladji: oklopnica Howe na levi in na desni matična ladja za aeroplane Indomitable.

Jugoslovani izgubili Koprivnico

London, 15. feb. — Nemške tančne in motorizirane edince, ki so napadle pozicije partizanov severno-zahodno od Zagreba, so zavzele Koprivnico, ki leži ob progi Belgrad-Zagreb železnice.

Poleg Koprivnice je padel Nemcem v roke tudi kraj Ludbreg ter nekaj manjših naselij v hrvaški provinci Podvarina. Nemška ofenzivna napadanja v tem predelju imajo predvsem namen, da izrinejo partizane iz ozemlja ob madžarski meji. Koprivnica leži kakih osem milj od madžarske meje in okrog 47 milj severovzhodno od Zagreba, dočim je Ludbreg oddaljen dvanajst milj od Koprivnice proti severovzhodu.

Komunike maršala Tita navaja, da se v tem predelju bojevanje nadaljuje ter da so na oboji utrpeli težke izgube pri zavzetju Koprivnice in ostalih manjših krajev.

Partizani izvedli napad na idrijske rudnike. Radio Svobodna Jugoslavija poroča, da so partizanske čete v Sloveniji izvedle uspešne napade na idrijske rudnike in posledica tega je, da je produkcija rude živega srebra padla za 90 odstotkov.

10. BRIGADA ODBILA NEMŠKE NAPADE

Petinsdeset milj severovzhodno od Splita so partizanske edince desete brigade odbile nemške napade v Bugojno sektorju, kjer so Nemci skušali vdreti na osvobodeno ozemlje. Istodnevno je 29. divizija napadla nemško motorizirano kolono blizu reke Zrmanje v splitskem okolju. Sovražnik je utrpel obširne izgube.

Zračni napadi zaveznikov

Maršal Tito je poročal, da je zavezniška zračna sila napadla nemško brodogradniški otok Uljana. Pri Dugi otoku pa je bil tekom teh napadov potopjen, da so bombniki letali nad Berlinom, kot bi bil čezem razprostrt ogromen dežnik.

Pri napadu v torek je bilo izstreljenih 43 angleških bombnikov.

BOJI V ITALIJI

Amerikanci so včeraj s strmoglavci in artilerijo razbili nemške utrdbe v razvalinah benediktinskega samostana na Monte Cassinu, drugi bombniki pa so metali bombe na postaji Trastevere in Tiburtina ob železnici, ki pelje iz Rima v Livorno in Florenco. Trastevere leži samo poldrugo miljo od velikega trga pred cerkvijo sv. Petra in je moral biti pilot zelo previden, da ni bomba padla na vatikanska tla. Bombe so padle sredi več sto naloženih železniških voz, ki so pričeli gorjeti in vsa postaja je bila zažgana v dim.

Navzlic temu, da so bile razbite nemške utrdbe na Monte Cassinu, se Nemci v Cassinu še vedno trdovratno branijo in so si Amerikanci dosedaj osvojili samo tretino mesta.

Na fronti južno od Rima večeraj ni bilo posebnih bojev. Nemci so samo ponoči napadli pri Sessanu, štiri milje od Littorio in pet milj od važnega železniškega križišča Cisterne.

Zasuto dekletce najdeno — mrtvo

Pittston, Pa. — Majnerji, ki so dalj časa iskali truplo dvehletne deklice, katero je nenadno požrla zemlja, ko je šel otrok s svojo teto in bratcem v trgovino, so pred par dnevi prikopali do zmečkane trupla, katero je ležalo 40 čevljev globoko v usedlini nad neko staro zapuščenno majno. Zemeljska plast nad starim rovom se je nanašala ponizala ravno, ko je deklica stopila na usodni kraj, kjer se tuj gornja zemeljska skorja razdelila in se usedla z dekletcem vred v globino starega rova. Oče male Jule Ann Fulmer, ki je v službi ameriške trgovske mornarice, je pričel domov ravno isti dan.

Rusi prodirajo proti Pskovu

Rdeča armada, ki prodira skozi gozdove in ob jezerih v severni Rusiji proti Pskovu, je osvobodila nad trideset obljudenih krajev, med njimi Čudskije Zahodi ob Pejpuškem jezeru, tri milje od jugovzhodne estonske meje.

Mussolini prevzel odgovornost za Cianoovo smrt

Pozabljeni mož Evrope — Benito Mussolini je včeraj prevzel popolno odgovornost za smrt svojega zeta grofa Galeaza Ciana ter je poročevalen japonskega lista "Asahi Simbun" rekel, da je Ciano zaslužil smrt.

Poročilo z italijanske meje pravi, da je japonski časnikar Mussolinija naravnost vprašal, kako je mogel žrtvovati Ciana in padli diktator je odgovoril: "Ako bi bilo Cianoovo izdajstvo obrnjeno samo proti meni in fašizmu, bi bil jaz še popustljiv. Ker pa je bilo obrnjeno proti celemu italijanskemu narodu in naši sveti zvezji z Nemčijo in Japonsko, sem bil prisiljen biti nepopustljiv."

"Ravno tako je Cianoovo izdajstvo povzročilo, da je italijanska mornarica prišla v zavzešne roke. Vsi teli činovi sem bil primoran storiti kot pravi japonski samurai, da sem postavil čast pred vse drugo in obsodil na smrt očeta mojih treh ljubljnih vnukov. Prepričan sem, da me bo veliki japonski narod razumel, ako prevzamem vso odgovornost za Cianoovo smrt."

NAZNANILO

Stara zaloga zemljevidov (Atlasov) je pošla. Novo zalogo bomo prejeli okrog 15. MARCA. Vsi tisti, ki so jih naročili, prosimo, da malo potrpe.

Knjigarna "Glasa Naroda"

Količina konzerviranega živeža bo znatno zmanjšana

Chicago. — Vojna administracija za živež je naznanila, da bo to leto znatno količina vkuhanega in konzerviranega živeža za 19 odst. na sočivju in zelenjavi, na sadju pa za 43 odstotkov. Uvedena bo tudi nova tabela cen, ki bo protektirala konsumerje pred nepotrebnim povišanjem cen vsled zmanjšane količine živeža v kantah.

ŽUPAN LENINGRADA POVEDAL O ODPORU MESTA TEKOM DVE IN POL LETNEGA OBLEGANJA

Leningrad. — Mož, ki je imel upravo obleganega Leningrada na svoji skrbi tekom dve in pol leti trajajočega obstreljevanja iz zraka in iz utrdb, ki so jih postavili Nemci, ki so mesto skoro docela obkolili in s tem odrezali dovoz živeža in drugega materiala v Leningrad, je zdaj povedal zgodbo o sijajnem odporu prebivalstva tekom dolge dobe obleganja.

Leningrad je imel pred vojno 3,500,000 prebivalcev, toda ko so Nemci začeli oblegovati mesto in je bila nevarnost, da ga tudi zavzamejo, je bilo veliko število žensk in otrok ter drugih prebivalcev, ki niso mogli mnogo koristiti pri obrambi mesta izseljenih, vsi ostali pa, ki niso bili poslani v begunstvo, so prišli vsak za svoje delo in nadaljevali z industrijskim in drugim obratom v mestu.

Okrog 20 tisoč civilistov je bilo tekom obleganja ranjenih in ubitih. Poročila, ki so bila raznašana po tujem časopisu, da je bilo v Leningradu pobitih dva milijona ljudi, niso resnična, je rekel župan, kakor niso bila resnična nemška poročila o popolnem uničenju ruske armade.

Župan P. Popkov je rekel novinarjem, s katerimi je govoril, da je Leningrad še vedno pod vojaško disciplino in je v vidika vojnih operacij podvrženo vojaški kontroli, radi česar se ne sme za enkrat izdati klica stopila na usodni kraj, kjer se tuj gornja zemeljska skorja razdelila in se usedla z dekletcem vred v globino starega rova. Oče male Jule Ann Fulmer, ki je v službi ameriške trgovske mornarice, je pričel domov ravno isti dan.

Kot je župan povedal, je bilo mesto organizirano tako, da je bilo prebivalstvo navezано na lovalo in bilo tudi pod strogo armado, s katero je tesno sodelovala vojaška disciplina. Ko so bili izseljeni iz mesta prebivalci, ki bi bili branitelji le v napotju, so oni, ki so ostali pričeli graditi utrdbe na črti Luga-Kingisepp-Sinsk, katero pa so Nemci prebili in so se morali civilisti z rdečo armado vred umakniti.

V septembru mesecu leta 1941 so Nemci vdrl v nekatera predmestja Leningrada in tedaj je prebivalstvo začelo graditi utrdbe in barikade v mestu samem, kakor tudi v predmestjih, ki jih Nemci še niso dosegli.

Pri gradnji utrdb in obrambe so bili uposleni vsi prebivalci od 14. do 65. leta. Poleg gradnje utrdb pa je bilo treba tudi gasiti požare, ki so jih povzročale nemške bombe. Odstranjevali so morali prebivalci sami neprestano ruševine podrtih hiš in poslopij, ki so se podirale v prah pod napadi iz zraka.

Poleg vsega tega je bilo treba skrbeti za ranjene in bolne, ter brezdomske. Vzdrževati je bilo treba industrijski pogon, ker armada je potrebovala orožje in druge potrebščine, ki jih od zmagaj sprico nemške blokade ni bilo mogoče dobiti.

"Ničce, ki je živel v Leningradu v onih dneh," je dejal Popkov, "ni bil brez dela. Vsakdo je imel odkazano svoje delo in svoje dolžnosti in naloge, ki so morale biti vršene točno in brez odloga. Naj so padale bombe ali ne, produkcija je morala biti v teku in kolesje se je vrtilo neglede koliko bomb je padlo na tovarne ali v okolje tovarniških predelov."

Moralna ljudstva v Leningradu, je rekel župan, je bila vedno provrstna, čeprav ni v resnici ničce nikdar bil gotov, če bo čakal naslednji dan ali ne. Glede strogega odmerjanja živil in drugih potrebščin ni bilo nobenega godrnjanja. Ljudje so si medsebojno pomagali na vse načine.

Ko je bila nemška blokada okrog Leningrada najhujša, je vzle temu prišlo do pogumnih braniteljev mesta mnogo darov od ameriškega in angleškega ljudstva. Z letali in po ledeni poti preko zamrznjene vode so bili dostavljeni ti darovi Leningradskim prebivalcem in župan je dejal, da se želi ameriškem in angleškemu ljudstvu za te velikodušne darove v imenu mesta Leningrada najlepše zahvaliti. Ti darovi so dvigali moralno braniteljev in utrjevali občutje skupnosti med ljudstvi vseh treh dežel, je poudaril župan Popkov.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakar, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lapaha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CERO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽEN DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL. LETO \$3.50; ZA ČETRT LETO \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

T I T O

(Nadaljevanje.)

Tito prihaja iz revne hrvatske kmečke družine. Rojen je bil leta 1890 v majhni vasi Zagorje v hribovitih severno od Zagreba. Njegov oče je Hrvat, mati pa Slovenka. V knjižni knjižnici je zapisano njegovo ime Josip Broz.

Mladi Josip ni ostal dolgo na majhni očetovi kmetiji in je šel za delom v razna mesta. Potoval je po Hrvatskem in leta 1914, ko je bil star 24 let, je bil poklican v avstro-ogrsko armado. Leta 1916 ga je skozi roko s sulico predril nek ruski kozak, je bil vjet in je zbolel za legarjem. Leta 1917 se je pridružil boljševikom in se je bojeval v ruski državljanski vojni. V Jugoslavijo se je vrnil leta 1924, kjer je postal voditelj unijske kovinskih delavcev ter si je nadel ime Tito.

Pogosto je bilo poročano, da je bil Tito tudi v španski državljanski vojni, kar pa ni resnica. Na Španjskem ni bil nikoli, pomagal pa je nabirati prostovoljce, da so šli na Španjsko in so se bojevali na strani lojalistov proti generalu Francu. Nekaj časa je živel v Parizu in drugod. Slednjič pa se je vrnil v Jugoslavijo in je takoj prišel organizirati guerijske čete, ker je pričakoval, da bodo Nemci vpadli v deželo.

V Jugoslaviji pa se je moral skrivati, ker je kralj Aleksander razglasil komunistično stranko za nepostavno leta 1921, kralj Peter pa ji je zopet dovolil obstoj v Kairu v novembra tanskega leta.

Ko so nemške tolpe Cvetno nedeljo 1941 vdrle v Jugoslavijo, je imel Tito svoje guerijske čete pripravljene po celi deželi. Tito je bil v Beograd, kjer si je postavil svoj glavni stan. Tri mesece, pod nemško okupacijo, je Tito delal načrte za guerijsko bojevanje in je pošiljal svoja povelja po častnikih.

Himmler je vedel, da je Tito v Beogradu, pa ni vedel, kateri obraz je njegov. Tito je hodil po najbolj obljubljenih beograjskih ulicah pred nosom gestape. Hodil je po najbolj obiskovanih kavarnah ter je izdelal načrte za partizansko vstajo v najodličnejšem delu Beograda, nedaleč od nemškega glavnega stana. V juniju leta 1941 je izginil iz Beograda. Tedaj so se dvignile partizanske čete in ob istem času, ko so se pokazali četniki generala Mihajlovića. Toda navzlic Titovi veliki iznajdljivosti in dobri izkušnostih se partizani niso znali bojevati proti tankom. V nekaj tednih je po Jugoslaviji padlo 10.000 komunistov. Prve Titove čete so bili sami komunisti. Njim pa so se nalogoma pridružili tudi taki, ki niso bili komunisti, izobraženci, pobegli vojaki in častniki bivše redne jugoslovanske armade. Tito je na narod naslovil razglas za razglaslo, da je v njih pozival narod, da se pridruži njegovi armadi, ne glede na politično mišljenje in samo za en cilj — narodno osvobodjenje.

Z Mihajlovičem se je Tito sestal dvakrat v Ravni gori v Srbiji v oktobra leta 1941. Dogovorila sta se, da se bosta vzporedno bojevala proti sovražniku. Toda Mihajlović je skoro takoj prelomil dogovor. Pozneje se nista nikdar več videla. Nekoliko pozneje, ko je Tito postal pomembnejši kot Mihajlović, je Mihajlović zvedel, da je plavalasi mož, s katerim je govoril, navaden kovinski delavec in ne kak ruski general, kot je mislil.

Titove čete so se borile v Črni gori, Hercegovini, Bosni, Dalmaciji in na Hrvatskem. Njegova armada je pridobivala vedno več novih mladih bojnikov in jeseni leta 1942 je bilo njegovim četam dano ime Narodna Osvobodilna vojska in partizanski oddelki Jugoslavije.

(Nadaljevanje sledi.)

PRIPRAVITE SVOJE PRIJAVE ZA TAKSE TAKOJ.

(OWI) — Urad za notranje dohodke pozivlja vse dnevnice in uradnike, da prijavijo svoje dohodke in Victory tax kakor hitro dobijo obračun zadržanih taks, ki jim jih sedaj dajo delodajalci.

One obračune jim mora delodajalec izročiti do konca januarja in ti obračuni kažejo koliko so posamezniki zaslužili in koliko taks jim je bilo zadržanih v letu 1943. Tako bo imel dnevnice ali uradniki glavne številke z izpolnjene svoje objave.

Urad priporoča, da je zelo koristno, če vsako to stori čim prej. Glavni vzrok za pomešanje je, da bi mogli doleteti do 15. marca, ki je zadnji dan za prijavo, koliko davkov morate plačati. Nekateri dolgujejo mnogo, drugi samo malo, tretji pa dobite še kaj na zaj. Sami sebi ste dolžni, da to hitro razčistite. Najenostav-

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDS in ZNAMKE redno.

POGLAVNIK PAVELIČ JE USTANOVIL NOVO KMETSKO STRANKO

(OWI) — Ker se poglavnik kmetu režimu ni posrečilo pridobiti hrvatske kmetijske stranke na svojo stran, je bil režim primoran ustanoviti novo kmetijsko stranko, katere voditelji so bili nedavno sprejeti v avdienco pri poglavniku, kar je priobčil nemški časopis "Donauzeitung" kontroliran po naciji.

Ta nova, po vladi organizirana kmetijska stranka je oživila staro organizacijo "Moba". K tej stranki pripadajo vsi polnoletni vaščani pod vodstvom nadzornikov, nastavljenih od vlade.

Stvarno so kmetje prisiljeni vstopiti v te delavske bataljone, da morajo delati ne samo na svojih vrtovih in poljih, temveč morajo pomagati tudi pri gradnji štrahov za pridelke in izvršiti vsako povelje, ki jim ga da nadzornik.

Vsi moški od 17. do 60. leta, morajo stopiti v delavsko organizacijo in biti pripravljeni opravljati prisilno delo poleg svojega lastnega.

Člani te nove kmetijske organizacije, ki so pripravljeni sodelovati z vlado, morajo vstopiti v domobransko vojsko pod poveljstvom žandarmerijskih podčastnikov, kar je močno povečalo število poglavniku zveste žandarmerije.

Vest, da se hrvatska vlada poizkuša utrditi v vaseh na omenjeni način, je bila priobčena v nemško kontroliranem časopisu "Die Donauzeitung" in poslana OWI.

Brazzaville radio je nedavno poročal, da je dr. Maček, vodja stare Hrvatske kmetijske stranke zelo bolan, kar je posledica njegovega dolgotrajnega bivanja v vstaških zaporih.

MAURICE THOREZ NE SME V ALŽIR

Maurice Thorez, edini francoski komunistični prvak, ni dobil dovoljenja, da bi iz Moskve prišel v Alžir.

Ko se bo ta novica splošno razvedela, je verjetno, da se bo razmerje med francoskimi komunisti in komitejem za narodno osvoboditev zelo poostri.

Thorez je prav za prav ubežnik. Mobiliziran je bil leta 1939, toda je izginil od svoje ga regimenta nekaj dni prej, predno je Daladier ukazal zapreti komuniste, kar se je zgodilo po sklenitvi rusko-nemškega pakta pred izbruhom vojne. Thorez je bil takrat v Moskvi.

Komunistični problem je bil za De Gaulle največji na domači fronti. Je zelo zamotan in važen in bi ga morali vsi prijatelji Francije poizkušati razumeti.

Korespondent prihaja do sledečih zaključkov:

1. Večina Francozov čuti danes velikansko občudovanje do Rusije in si želijo prisrčnih odnošajev s Sovjeti.

2. Francozi si ne želijo drugega, nego ideološko zvezo med francosko komunistično stranko in Moskvijo in upajo, da je nevarnost minila lani, ko so razpustili Kominternu.

3. Voditelji francoskih podtalnih sil toplo občutijo tovarništvo francoskih komunistov, ki so od leta 1941 dalje igrali veliko vlogo v francoskem podtalnem gibanju.

4. Vse združene stranke in voditelji podtalnega gibanja v Alžiru, pa so se bali, da bo prvi razdor v francoski protinacijojski fronti prišel od komunistov. Imeli so vtis, da bodo komunisti žrtvovali politično enotnost in zastopali samo interese svoje stranke na račun naroda.

Ako je ta očitke upravičen ali ne, res je, da se napetost med komunisti in drugimi strankami veča.

Važnost komunistov v francoskem političnem življenju se pretirava. Sedemdeset let komunističnih poslancev, ki jih je dal Daladier zapreti, je sedaj prostih. So zelo aktivni in devajo v sence ostale, močnejše stranke. — (ONA.)

NOVO ZALOGO PRIČAKUJEMO SREDI MARCA

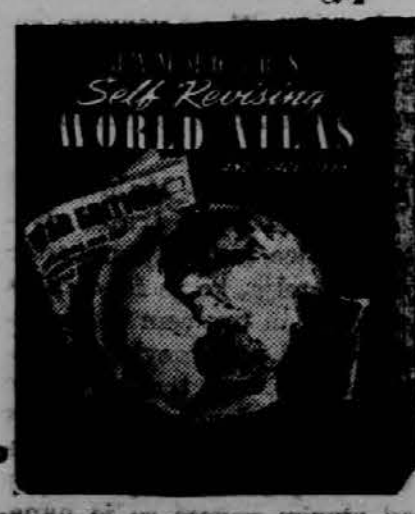
NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI
ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

VOJAKI ZDE. DRŽAV, RANJENI V BITKAH

(OWI) — Vojno ministrstvo je nedavno publiciralo imena ameriških vojakov, ranjenih v bitkah na raznih bojiščih. Sledeči seznam se opira na prejšnja poročila. V primeru razlike med to listo in med informacijami, ki je bila poslana najbližjim sorodnikom, je vključen vedno vojakov čin, naveden na zadnjem telegramu ali pismu:

Jugozahodni Tihi ocean — Sgt. Nikolaj C. Laboda, Malaga, N. J.

Sredozemlje: — Cpl. Edward J. Pacenka, Maspeth, N. Y.; Pfc. Joseph J. Lakota, Cleveland, O.; Sgt. Charles H. Kazura, Pittsburgh, Pa.; Pvt. N. H. Vojtovich, Stanley, Wis.; Sgt. Nikolaj M. Božić, Chicago, Ill.; Pvt. Leonard E. Malak, Chicago, Ill.; Sgt. Frank R. Petrović, Cleveland, Ohio; Pvt. John Rosandich, Granton, Wis.; Pvt. John S. Yurasich, Wheeling, W. Va.; Pfc. Peter J. Jurevec, Weymouth, Mass.; Sgt. Chris. Gojkovich, Bisbee, Arizona; Sgt. Steve M. Stankovich, Walnutport, Pa.; Pfc. Wm. Markovich, Pittsburgh, Pa.; Tech. 4th Gr. Peter N. Gasparrich, Flint, Mich.; Pvt. Fr. Lelakatch, River Rouge, Mich.; Cpl. Peter Krentsa, Yonkers, N. Y.; Cpl. Joseph J. Jusek, Cleveland, Ohio; Cpl. George M. Koharek, Windbar, Pa.; Sgt. Vincent J. Yukamovich, Seranton, Pa.; Pvt. Joseph Ciganovich, Chicago, Ill.; Pvt. Joseph Repar, Pawtucket, R. I.; Cpl. Carl J. Rozich, Joliet, Ill.; Pvt. Edward P. Ustaski, Joliet, Ill.; Pfc. Henry Nadapod, Newark, N. J.; Pvt. Frank Panje, York, Ala.; Tech. 3rd Gd. Anton Ozanich, Sacramento, Cal.; Tech. 4th Gd. Francis G. Klanka, Newburgh, N. Y.; Pfc. Vincent Loncar, New York, N. Y.

RUSI GOVORE RUMUNOM

(ONA) — Sovjetski list "Vojna in delavski razred" je napadel rumunskega ministrskega predsednika Ion Antonescu in njegovo vladu, ter oboje opisal naraščanje nemške aktivnosti, katere cilj je, obdržati Rumunijo nadalje v vojni, je vsakomur jasen.

Moskovski radio, katerega oddajo so zabeležili monitorji federalne komisije za informacije, je izjavil, da omenjeni ruski list obsoja "izredno kruto zatiranje" vseh proti nemških manifestacij. Obenem pa pravi ta ruski list, da se "upornost in opozicija širi med rumunskim prebivalstvom vzlic tem krutim ukrepom."

Članek sovjetskega časopisa pravi dalje, da je v vseh slojih rumunskega prebivalstva nastalo ogromno ogorčenje, ker je dežela popolnoma izmogana in izžrpana, ker je polno lakote in pomanjkanja in ker je bilo izgubljenih na stotine rumunskih vojakov — in vse to izključno le v prid nemški požrešnosti, in nemškimi interesom, ki so povsem nasprotni in naravnost sovražni rumunskim interesom.

"V tovarnah v Bukarešti in v petrolejskih poljih v Ploestiju nastajajo stavke. Kmetje po vaseh se upirajo. Po mestih se neprestano ponavljajo izgre di žena."

Časopis poroča nato, da prireja Antonescu propagandne sestanke širom vse dežele, da bi opravičil svojo politiko. "V svojem paničnem strahu pred bližajočo se uro obračuna, se Antonescu in Cokar zvijajo v krčih, lažejo narodu, obljubljajo zmagne nekje v bodočnosti, obenem pa iščejo zagovornikov v nasprotnem taboru. Še vedno se nadajo, da jim bo uspelo dobiti amnestije. Tako tirajo Rumunijo v pogin in pomagajo Hitlerju, ki žene njihovo deželo v katastrofo."

Tako piše ruski list "Vojna in delavski razred."

RAZGLEDNİK

PAR VESTI IZ "BAZOVICE"

Pred kratkim mi je prijateljica poslala nekaj izvodov "Bazovice", ki izhaja v Kairu in v kateri sem čitala naslednje:

"Po zadnjem skrupuancu fašistovske republikanske stranke so se fašistovski bandite strahovito maščevali nad slovenskim prebivalstvom po Krasu, Vipavi, Brdih, Pivki, Idrijski kotlini in drugod. V družbi z Gestapom so požgali na ducate slovenskih vasi in poklali okrog 12.000 Slovencev. Ta bestialna fašistovska grozodejstva bi zavezniki lahko preprečili, če bi vzeli po osvobojeni Italiji nekaj deset tisoč fašistov, ki so sedaj nenadoma obrnili zlasto in zaprti fašistovskim tolpom v severni Italiji, da jih bodo smatrali — po prusjaškem receptu — kot talee in jih postrelili ob vsakem novem krvoprelitju v naših krajih. S takim postopanjem bi fašisti hitro prenehali s svojim divjaštvom."

O tem pokolju po že tako tepni Primorski so povedali pred nedolgo tako, ki so bili zadnji jesen še v domovini oziroma v Italiji. Ljudje so pokazali svoje prave občutke, ko je padel Mussolini, ker so mislili, da bodo zdaj prišli zavezniki, kakor se je razglasalo po vsem širnem svetu... zaveznikov pa ni bilo, pač pa se je vgnezdil ponovno v gornji Italiji osvraženi diktator Mussolini, ki je s svojo tolpo fašistov skupno z naciji udaril z največjo slastjo po jugoslovanskem, odnosno slovenskem prebivalstvu v Primorju.

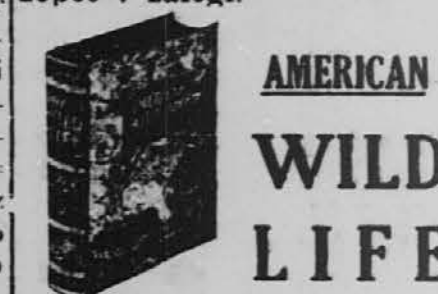
Pod maščevalno pestjo fašizma so padali vsi, ki so pokazali veselje nad padcem diktatorja, ko so menili, da je rešitev blizu. Prej so molčali in čakali poraza fašizma ter na skrivaj delovali proti njemu, sedaj pa so se naenkrat znašli v kletki iz katere ni bilo rešitve, razen morda — pobeg v gozdove, kamor je prebivalstvo, prestrašeno po tem novem terorju, bežalo in se skrivalo oziroma pridružilo partizanskim skupinam.

Kapitulacija Italije in obljuba invazije je torej prinesla našim ljudem v Primorju samo podvojeno trpljenje in pokolj uničevanje vasi in imetja. Mi tkaj se nismo dozdale nič zganiti, da bi skušali zvedeti kaj bolj natančnega o usodi naših ljudi, ki so prišli nazaj pod Mussolinija, ki Primorje tako sovražil, da je v Gorici javno izjavil, da bo umiril vse naš rod v Primorju, ako bo odpor proti fašizmu vztrajal. Naše organizacije kot je SANS in Združeni odbor bi se morale zganiti

in potrkati na vrata zaveznikov pa povprašati, če se bo sploh kaj ukrenilo, da se zaustavi zločinski pokolj našega naroda v Primorju.

Pred par dnevi sem opazila v listih vest, ki pravi, da so zavezniki v Italiji izdali fašistom v gornji Italiji svarilo, da bodo vsi, ki vršijo zločine nad prebivalstvom po gornjem delu Italije, zapadli kazni po vojni... Torej zločini v gornji Italiji so priznana reč... pa pod gornjo Italijo sedaj pripada tudi Primorska, kolikor je niso osvobodili partizani, ki pa so se morali pred nacijo in fašisti v več predeljih umakniti. Vprašanje sedaj nastane, če ni tista "gornja Italija" samo naša Primorska zemlja, kjer divjajo nad preostalim prebivalstvom fašisti in nacisti, ki se na vojne kazni poživizajo. Ali se bomo pobrigali, da o tem kaj več izvemo, ali bomo kar naprej molčali pa čakali na invazijo? — Še eno vest prihodnjice.

Tem potom naznanjamo čitateljem, ki se zanimajo za knjigo: "American Wild Life", da je ravno izšla nova izdaja in da imamo knjigo zopet v zalogi.

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, žvečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, kulico bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjavano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prisrčnosti popolni POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo z užitek bral lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednji ribič, ker se v knjigi našteje vse RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter 1477 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje senave, ptice, ribe, kake in živali, ki so ravno tako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno z zlatimi črkami.

Cena \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

KNJIGA, KI STE JO VEDNO ŽELELI

The New Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag ... 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedija, v kateri more vsakdo kakoršnega koli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj \$4.—

(Poština in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro neverjetno je, da je mogoče tako majhno knjigo dobiti za tako zmerno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

Dopisov brez podpisa in oznake ne prištevamo. Dopis na četrtno številko naj bode v naših urah najkasneje v drugi četrtini.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopis se nam vedno dobrodošli, ker zaznamuje vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

ZASTOPNICA POROČA IZ MRZLE MINNESOTE

Danes 15. februarja je 15 stoletje pod ničlo in se nam obeta da bo jutri še bolj zima in vendar upamo vsaki dan na bolj toplo, ker gremo spomladi naproti.

Poročati moram tudi o smrti nem slučaj. Prvi je bil mladi Frank Orešek. Umrli je 24. januarja v Butte, Mont. za flu, ker pa živijo njegovi starši tukaj, je bilo njegovo truplo sem pripeljano. Služil je v ameriški armadi 32 mesecev, ko je pa prekoračil starost 38 let, je bil častno odpuščen od vojakov in je šel zopet v Butte, Mont. kjer je bil zaposlen tudi prej, ko je šel k vojakom. Spremljali so ga na zadnji poti American Legion, Lloyd Post. Tukaj zapuša starše, tri brate in tri sestre. Moje sožalje družini.

Nadalje je umrl Frank Richter, samski in star 38 let, sin naročnika Frank Richterja. Bolan je bil samo en teden za pljučnico. Pokojni Frank je bil rojen v vasi Lače pri Ljubnem na Spodnjem Štajerskem. Star je bil 6 let, ko je prišel sem z materjo iz starega kraja. Tukaj zapuša očeta, mame in enega brata v Milwaukee, Wis. in dve sestrini na Buhl, Minn. Moje globoko sožalje družini.

Danes sem bila v tukajšnji javni knjižnici in sem dobila v roke Life magazin z dne 14. februarja in tam je slika mame Tita in njegov življenje, pis in vse, kako se bojujejo partizani za osvoboditev Jugoslavije izpod krutega sovražnika. Ondi so tudi imena mož, ki se bojujejo za svobodo in pravice vsega jugoslovanskega naroda. Torej naj si vsak lahko nabavi "Life" magazin in ga lahko dobi v javni knjižnici.

Tukaj se sedaj učijo igrati, ki se imenuje "Vera v vstajenje" in je sedanjem času zelo primerna. Igra se bo vršila enkrat v aprilu in ves dobiček bo šel za siromake v stari kraj. Igra je v rokah starih igralcev in vodi jo Frank Tekavec, ki je že večkrat pokazal svoje zmoglosti kot igrovodja. Bolj natančno bom poročala pozneje v tem listu.

Sedaj pa še malo o Adamiče.

PUSTNA PRIREDITEV "SLOVANA"

Z nami kakor tudi s priseljenci drugih narodov, ki smo prišli v to deželo, je prišlo tudi dosti starih navad in običajev. Prinesli smo jih s seboj vede ali nevede in ne z namenom, da jih tukaj praznujemo in nadaljujemo kakor v domači deželi. Kajti sami nismo vedeli, kam bomo prišli in kakšno bo naše novo življenje v naši novi domovini.

Običaji in šege te dežele se več ali manj razlikujejo od naših, katere smo prinesli s seboj in to je menda tudi vzrok, da se tako radi spominjamo in če le mogoče praznujemo svoje, ki smo jih prinesli s seboj iz stare rojstne domovine. Vse eno je ali smo v Ameriki dve leti, ali 20 let, ali pa več, posebno v poznejših letih misli vade chajajo nazaj v rojstni kraj, v življenje brezskrbne mladosti.

V zimskem času je bil pust oziroma predpustni čas zelo do brodošel, posebno mladini na deželi, ki ga je seveda tudi do-

stojno proslavila z vesellicami, maskaradnimi plesi itd. Samo to je bil križ, ker je bilo mladini vse tako strogo prepovedano. Posebno ples je bil prepovedan in je bilo plesati, velik greh, kar se danes ne morem razumeti, zakaj? Gostilne, kjer so imeli godbo in se je plesalo, niso bile na dobrem glasu. Mladina pa je iznajdljiva in smo si znali pomagati iz zagate tako, da nismo bili preveč oškodovani od prepovedi naših vzgojiteljev.

Običaji, delo in druge dolžnosti v tej deželi in bivanje v mestu nam preprečuje, da bi praznovali predpustni čas in pust tako kot v starem kraju.

Praznovali pa bomo predpustno soboto prav po staroslovski navadi, ker bo imel "Slovani" zabavo v prostorih "ojaka Franka Arneža, 6691 Forest Ave., Ridgewood. Torej na svidenje v soboto!

Poročevalec
Brooklyn, N. Y.

SPOMINI NA NAŠE KRAJE

Piše John Murnick, Berwyn, Ill.

Cerkvica vrh gore, cerkvica bela, vsak dan pozdravlja te duša vesela.

Ljubljana, prestolnica in mati naše slovenske zemlje! Povrnimo se v duhu nazaj, v ta krasen biser vsakega Slovenca. Kot Čeh ljubi svojo zlati Prago, ravno tako čuti Slovenec do svoje bele Ljubljane.

Spodaj podpisani opisujem spomine o naši prestolnici, njeno okolico in vso njeno prirodo no lepoto. Čitatelje v duhu popeljem nazaj, tja, kjer so se rodili, preživeli svoja mladostna leta, hodili tam v šolo, bili v Ljubljani pri vojakih, nekateri samo na obisku. Tisti pa, ki jim razmere niso naklonile videti mesto in njeno okolico, so pa mnogo slišali, brali in videli slike matere slovenske zemlje. — bele Ljubljane. Opis mesta in okolice je iz mojih spominov v letih 1903 do 1913.

Našo lepo mesto Ljubljano, kraso v sredini njen čarobni grad. Ljubljana je ponosna na ta krasen dar prirode, in malokatero mesto v Evropi je priroda obdarila s tako čarljivo lepoto, kot ima naše mesto z gradom. Ljubljanski grad je nekaka trdnjava ali čuvaj mesta. Zgodovina grada sega daleč v preteklo čase. Mnogi smo brali zgodovino našega grada in tudi v šoli smo se učili in slišali zanimive povesti. Na primer za časa grških, rimskih, turških in francoskih vojn jih časa, ko so Ljubljančanje branili mesto iz grajske trdnjave Resnično je, da naš grad skriva pestro in bogato zgodovino svojega obstanka.

V mestnem muzeju, v tamošnji knjižnici je natančno popisana vsa zgodovina našega pomnega starega grada. Grajsko poslopje je stara zgodovinska stavba. Poslopje obsega več dvoran in so tu ječe, lepa grajska kapelica, kjer je grb mesta Ljubljane, sv. Jurij, lepo grajsko dvorišče in visok stolp. Še za cesarja Franeza Jožefa so v grajske ječe zapirali zločince in nepridiprave. Mislin: pa, da okolo leta 1880 so ječe zaprli. Nove jetnišnice so odprli na Zabjeku. Ker so se v grajskem poslopiju pokazale razpoke in bilo se je bati, da se grad poruši, je vodstvo mesta Ljubljane vedno skrbelo za to, da se poslopje takoj popravi in tako prepreči njegov razpad.

Kot otroci v šoli v Marijanšču smo večkrat priredili izlet na grad. Ena pot na grad se vije kot kača in sicer pot z Vodnikovskega trga. Seveda poti na grad je več. Ena steza je tudi iz Florjanske ulice in ena blizu Gruberjevega kanala. Hrib je posejan z lepimi drevesi, in na vrhu je nekaj drevored, krasno izprehajališče z zelenimi travnički. V grajskem stolpu je pa razgled človeškemu očesu naravnost očarljiv. Kdo izmed nas je bil v stolpu, in opazoval ta prirodo čar, bo rekel, da je kar ostren nad krasnim pojavom naše lepe metropole in njene romantično krasne okolice. Iz stolpa vidiš vso krasoto mesta Ljubljane in njene okolice. Tu vidiš naš tako prijazen Rožnik s cerkvico vrh gore. Pod njim Rožno dolino. Tu sem jaz prebival skoraj 5 let.

Vas ima mnogo lepih vil, in leži prav tik mesta Ljubljane. Zraven Rožnika tudi opazimo Drenikov vrh, kjer je dobra goštilna in senčnati prostor za peselice. Južno vstran, čez nasip južne železnice, vidimo vasi Glince in Vič. Na Viču je lepa nova cerkev in pokopali-

Note

KLAVIR ali za PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jezeru
- * Kolo
- * Tam na vrtni gredi
- * Maribor Walza
- * Spavaj Milka Moja
- * Orphan Walza
- * Dekle na vrtu
- * Oj, Marička, peglajaj
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Gremo na Štajersko
- * Štajerlji
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Zidana marelja
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptica za mala
- * Pojdi z menoj
- * Dol s planine
- * Kadar boš ti vandrat del

12 ZVEZEK 10 SLOVENSKE PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka

Naročite pri:
Knjižarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

NOVICE IZ ELY, MINN.

Slovenski pogrebnik Mr. St. Bonovec Jr., je prekuil Jos. Mantel trgovino z železnino na 310 E. Sheridan St.

Na 420 East Sheridan St., je umrla Mrs. Frances Kalan, vdova po Jožef Kalan. J. J. Peshel, Ely, Minn.

SMRT KOSI.

Dne 1. februarja 1944 je za vedno zaspal rojak Frank Zalel v 63. letu svoje starosti. Pokojni je bil rojen v vasi Drača pri Višnji gori na Dolenjskem. V Ameriki je živel 40 let. Zadnjih 16 let ni opravljal nobenega posla. Mučila ga je proletarska bolezen jetika. Tukaj zapuša dva bratrance in dve sestrični. Pokopan je bil 4. februarja na njegovo željo po civilnih obredih v Dunlop. Elag mu spomin.

Pokojni je bil član ABZ, katerega mu je priredila dostojen pogreb. Ako želi kateri rojak kaj več podrobnosti, naj piše na naslov:

Joseph Cukar,
Box 129, Lloydell, Pa.

POROČILO IZ WISCONSIN.

(Kakor vidim, naročnina mi je potekla 30. januarja 1944 in zaman sem čakal zastopnika, da bi prišel kolektat, zato pošljem sam celoletno naročnino \$7.00, ker vam da imate tudi Vi svoje težkoče.

Tukaj je dela za vsakega, ki hoče delati. Do sedaj je bila zima mila, ali sedaj je pa začela kazati zobe; danes je 5 stopinj pod ničlo in snega tudi dovolj.

Večkrat se spominam na družino Josip Oevirk, ki sem bil pri njih na hramu v Jackboro, Pa., in smo šli bosi večkrat nabirati rožice po gričih z Jožkom in Franeko. Zelo rad bi vedel kako se jim godi, ker vem, da imajo Glas Naroda in gotovo bodo čitali te vrstice, zato jih prosim, da bi se pismeno oglasili na naslov:

Frank Peritz,
1105 So. 15th St.,
Milwaukee, Wis.

SAMA V NASELBINI

Naročnina za Glas Naroda mi je potekla, zato vam pošljem \$7.00 za celoletno naročnino priljubljenega lista, ker ga čitam že 33 let. Hvala lepa, da niste mi nista ustavili, ker sem se zakasnila z naročnino.

Novega tukaj ni, da bi naših rojakov zanimalo. Jaz še nobene nisem srečala tukaj v 27 letih. Tudi jaz imam enega sina v službi Strica Sama nekje v Afriki ali v Italiji. Bog zna, ako se kdaj vrne domov.

Pozdrav gospe Ani Krasni in vsem v uredništvu.

Elsie Nelson,
Gordon, Nebr.

NOVICE IZ ROCKDALE, ILL.

Kakor vidim na listu, mi bo naročnina potekla konec tega meseca. Zato pošljem spet za eno leto.

Tukaj je vse po navadi, dela se dobro in vrenje smo imeli lepo do zadnjega tedna ali sedaj je pa precej snega in tudi mrzlo. Obenem poročam, da tu na Rockdale A. S. Wire Co. tovarna je bila začasno prodana lansko leto julija meseca, zdaj jo pa lastuje navy. Prodana je bila za 50 tisoč dolarjev, ali to je malo, ker je 29 akrov sveta in več poslopij. Kupila jo je ena kompanija iz Columbus, O., in John W. Golbreath. Zdaj pa gradijo za navy. Naredili so že več poslopij.

V Jolietu je pa nova tovarna, kjer je vse moderno naročeno. Ima 43 akrov in stane čez 15 milijonov dolarjev. Je taka fabrika, da mogoče ni nobene v Združenih državah. Ali vse je na bolj hitro narejeno.

Končno pozdravljam vse uredništvo.

Karl Mozina,
Rockdale, Ill.

STARA NAROČNICA

Ker mi bo naročnina za Glas Naroda potekla 20. februarja, vam pošljem celoletno naročnino, ker brez Glasa Naroda ne bi mogla biti, ker ga berem že čez 43 let. Poprej je bil moj mož naročnik je pa že 25 let minilo, odkar je umrl. Včasih mi je ga bilo težko plačevati, ker sem sama ostala z majhnimi otroci in list mi je bil tolažnik in v razvedrilo. Posebno kolona Petra Zgaga me je vselej razveselila.

Vas s spoštovanjem pozdravljam,

Mrs. Anna Mesec
Ontario, Ore.

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanealjiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Izpod peresa slovitega amer. pisatelja Howard Fast-a

je izšla nad vse zanimiva knjižica v angleščini:

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Pisatelj pripoveduje, kako je šel slovenski kmet 300 milj daleč, da je govoril s Titom, kateremu je povedal, da je v partizanski skupini, ki pa ni komunistična. Vrnil se je v Slovenijo z orožjem, ki mu ga je dal Tito in oborožil partizansko četo. Kot pravi knjižica, so pri partizanih ljudje različnih prepričanj: odvetniki, profesorji, učitelji in celo duhovniki. Komunistov je malo, četudi je Tito komunist.

Dogodki, ki so opisani v knjiži, se pričnejo v Sloveniji in se potem nadaljujejo v južni Jugoslaviji, ko je Tito prisiljen se umakniti pred Nemci v Bosno. Ta umik je eden najbolj pretresljivih in junskih potez cele vojne — in sloviti pisatelj Howard Fast, jo je opisal nadkriljivo z svojim mojsterskim peresom. — To je knjižica, ki je ne boste spustili iz rok, dokler jo ne boste prebrali.

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljete naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znakce (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

122

Ali komaj so zamigljale zvezde, pa so se oglasili divji glasovi. Konj na zelenici je nemirno zahrzal. Ljubinica se je hitro dvignila in pristrskovala. Po gozdu se je čulo šumenje v listju. Vnovič zatulijo lačni glasovi.

"Voleje!" je kriknila. Poskočila je ob deblu, da je zasegla prvo vejo, poprijela se hrasta s konelni in splezala na drevo. Tuljenje se je oglasilo v njeni bližini, konj je zadulhal nevarnost in pribeljal prhajajoč po zelenici. Po vsem lesu se je razlegalo vnovič, šum se je bližal, tolpa gladnih volkov je zavohala konja. Pmanili so vsi iz gozda. Ljubinica je slišala klopot in razgetanje bežečih živali, kri se ji je strdila.

"Otmite, bogovi, pomagajte!" Razlegalo se evljenje, ravs in renčanje zverjadi. Volkovi so že dohiteli konja in ga napadli. Ljubinica se je tesno oklenila hrastovega debla in jokala v bridkem spoznanju, da gine pod zobni volkov njen edini varuh in rešitelj. Razločila je še dobro, kako se je valilo nekaj po tleh, kako je zacevilil volk, nato tiho, le goltanje in renčanje in spopadanje za kose mesa je dramilo noč.

Ljubinica je na hrastu čakala zore. Roke je imela oklenjene krog debla, glavo zakrito z dolgimi lasmi, tako je prenočevala kakor preganjana ptička, ki vtakne glavico pod peroti. V jutro je splezala z drevesa. Kakor kaplja sredi morja, kakor pečeno zeno sredi puščave, kakor kužek na stropi, taka je ostala sirota, uničena (vsega oropana sredi gozda. Lidino bodalec ji je ostalo za pasom. In tega se je veselila. Sklenila je, da se napoti brez smotra dalje in poišče selo, kjer se ponudi za sužnjo, da si otme življenje.

Odšla je po gozdu, trgajoč jagode, pobirajoč želod in žir, ter brez cilja tavalja kakor zablodelo jagnje. Pogosto je sedala na tla, roke in noge so ji krvavele od trnja, obleka se je bila raztrgala. Ko se je odpočila, je gazila dalje po dračju po listju, rila skozi gosto grmovje in plezala preko polomljenih trhljih debel.

Krog poldneva se je začel temni gozd svetliti. Čezdalje redkeje so stala drevesa in kmalu je zagledala zeleno ravan. Ko je prišla iz gozda se je zablestela pred njo siva cesta. Ljubinica je tlesknila z rokami in zbežala od gozda čez travo proti cesti. Kakor plamen izpod pepela se je dvignila v njej nada, ko je stala sredi desti dobre poti. Ni vedela, kje je, niti slutila ni, da je to pot, ki drži čez Hem v Filipopol in odondod v Topor in Solun. Vedela je samo to, da pride po tej poti morda trgovca, morda jo sreča celo kak Sloven, gotovo naleti na selo, na prenočišče. Ni pogledala na sonce, ni razmišljala, kje je polnoč, kje je poldan, spustila se je po cesti in tekla spočetka, tako se je razvnela v veselju. Ko je prišel večer, je odpočila pri studenu, natrgala si kreše in kislice ter si ntolajila glad. Legla ni. Mesece je svetil, ona pa je potovala kakor reven, samotni oblaček do polnoči.

Tedaj so ji odpovedali moči. Kolena so se ji poškibila in sesedla se je kraj ceste na travo. Po licih so se ji spustile nerzle kaplje potu.

V daljavi se je zablestelo, oklepi in šlemi Iztoka so migljali v soncu, nekdo se je sklonil nad njo in ji nastavil na ustnice čntaro, pila je z dolgimi požirki, odprla oči in zagledala Rada, ki ji je opiral glavo in jo poljubljal v lice. Ljubinica je zakričala in mu ovila roke krog vratu. Toda roka je zadela ob kamen na cesti. Iivgnila se je na komolec. Nikjer pradragega! Noč. Po cesti je pihal južni veter, ona pa sama s trudnimi sanjami, uničena pod milim nebom. Če zaspi? Če pridejo volkovi? Če prijezdi Balambak, o, Morana! Dotipala je bodalce in ga prijala za ročaj, da bi si ga potisnila do srea in nšla zverem in ubežala Tunjušu. Toda roka je bila preslaba. Prsti so odreveneli, lakot se ji je upognil in glava je klonila v travo. Svet je izginil, zamizale so zvezde na nebu. Ljubinica se je pogreznila v omledveico.

DEVETNAJSTO POGlavJE

"Kakor perot črnega vrana leži žalost nad taborom! Vodite me pred Tunjuša, edinega potomca Ernakovega, da mu zapejem junaško pesem in razvedrim dušo. Zakaj moja plunka je dedščina pevesov, ki so prepevali na dvoru kralja vesoljne zemlje, našega očeta in gospodarja Atile."

Tako je ogovoril preoblečeni in zakrinkani Radovan Balambaka. Drugi dan po Ljubiničinem begu je dospel v taborišče. Desetkrat se je pogledal v košček brušenega jekla, preden si je upal v tabor.

"Ne spozna me niti Balambak, niti Tunjuš!" Tako je sklenil Radovan, ko je motril svoj namazani in obriti obraz v jeklenem ogledalu. Zbral je ves pogum, obljubil bogovom obetav in se moško napotil v taborišče. Takoj med moloje je zapazil globoko žalost. Balambak je sicer porazil varhunske ovčje tatove in se vrnil vesel domov. Toda doma mu je javila objokana sužnja, da je v deževni noči izginila Slovenka.

Balambak je takoj poslal deset najboljših jahačev in vohunov za njo proti Donavi. Toda vsi so se vrnili in izjavili, da jo je odnesel šetek ali sam Bes Slovenov po zraku. No, renega sledu niso našli. In zato je sedel Balambak žalosten in v bridkost zakopan pred praznim Tunjuševim šotorom.

"Ne boš prepeval Tunjušu, ker ga ni!" Radovanu je srce zavriskalo. Pa se je potuhnil in menil žalostno.

"Ker ga ni? C, zaman moja pot izza Črnega morja, da vidim obraz orla, čigar ime se izgovarja z upognjenim hrbtom po deželi Slovenov in Anov, Obrov in Vahunov, Alanov in Herulov."

"In na dvoru Uprave, ki ga je pozval predse!" "Upravda, o, veliki car iztoka in Afrike, o, Tunjuš je eden, edini! Atila, nisi ljubil zaman Ernaka in moj davni ded, velik čarodej in prvi kozelnik, ni prerokoval laži, da bo ohranjena slava Hunov v krvi Ernakovi. Ni lagal, velmožni! Čemu tovoj žalost v taboru? Razodeni! Razvedrim kri tebi in tvojim molojem!"

Radovan je brenknil ob strune. (Nadaljevanje prihodnjijš)

Naznanilo in Zahvala

Potrtega srca naznanjamo sorodnikom in prijateljem tužno vest, da nam je kruta smrt iztrgala iz naše sredine našega ljubljenežina sina in brata

Corp. CHARLES A. CERAR

ki je umrl 2. februarja v Fort Bliss, Texas. Rojen je bil 1. avgusta 1911 v Crafton, Pa. Njegovo truplo je bilo pripeljano domov 6. februarja in je bil 9. februarja pokopan na St. Philip's pokopališču v Crafton, Pa.

Iz srca s zahvaljenjem vsem, ki so poslali cvetlice, darovali za sv. maše; so ga prišli krogiti in vsem, ki so ga sprejemali na njegovi zadnji poti. Prav iskrena hvala vsem.

Naj ostane nam vsem v blagem spominu!

MATHIAS in BARBARA CERAR, starši;

trije bratje, katerih eden je v armadi; tri sestre in

mnogo sorodnikov.

Crafton, Pa., 16. februarja, 1944.

600-KRAT ODPUŠČENA IZ SLUŽBE.

V velikih ameriških blagovnicah skušajo kupovalcem ustreči tudi tedaj, če ti nimajo prav. Držijo se pač načela, da črna samo kupec vedno prav — vsaj ona mora imeti ta občutek, da tako mislijo. V mnogih primerih ima takšno postopanje kaj čudne posledice.

V največji chicagški blagovnici zaigrajo kupovalcu v tem znamenju nenavadno komedijo. Če se kupec ali kupovalka hoče pritožiti nad kakšno prodajalko in pozove gospoda, ki ima nadzorstvo nad osebjem, tedaj ve ta mož, eleganten gošpod v zrelih letih takoj, kaj mu je storiti. "Prestonek" ki ga je zagrešila prodajalka je tako "težak," da obstoji samo ena odločitev: "Takošen odpust brez odpovednega roka."

Mična prodajalka po imenu Louise Millerjeva je morala pri tej komediji sodelovati nič manj kot 600-krat. Toda ko jo je nadzornik odpustil v 600-let in je šla kakor običajno skozi ena vrata ven, da se je vrnila skozi druga vrata, je v svoje presenečenje zvedela, da so jo takrat zares odpustili, denar ki ji gre, naj dvigne kar pri balgajni. Nadzornik je bil namreč mnenja, da človek, ki daje tolikokrat povod za pritožbe, vendar ne more biti brez vsakega greha in je zadnji prestop brezskrbne prodajalke sporočil ravnateljstvu, ki je potem odločilo, naj se mična Louise res odpusti.

Prodajalka se je čutila v svojih pravicah opoharjeno in je stekla na sodnijo. Postavila se je na stališče, da je imela z veleblagovnico tiho pogodbo, ki jo je uzakonil običaj, po kateri bi je ne smel nikoli odpustiti. Tudi sodnik se je postavil na to stališče, vendar pa s pridržkom, da bi bilo treba pogledati, če se ni prodajalka vendarle kdaj pregrešila proti kupcem, kajti v tem primeru bi jo podjetje lahko mitno odpuščilo in to še celo brez odškodnine.

Tu pa je prišlo podjetje v zadrego, kajti nemogoče mu je, da bi sklicalo vse kupovalce, ki so se kdaj pritožili nad mladi dekletom, in jim priznalo, da so bili vsi tisti odpusti samo komedija. Če pa tako ne stori, bo moralo podjetje bodisi prodajalko vzeti ponovno v službo, ali pa jo pošteno odškodovati za odpust. Kako se bo ta stvar zaključila, še ni znano.

Pred smrtjo je preizkusil svojo krsto.

Malgersthamu na Bavarskem je umrl po kratki boleznini neki znani čudak. Malo pred svojo smrtjo si je naročil krsto ki jo je hranil doma. Krsto je hotel tudi preizkusiti, legel je vanjo in izjavil, da je ž njo zadovoljen. Sedaj počiva za stalno v njej.

OČETOVSKI HIMMLER

(ONA.) — Štiri milijone Himmlerjevih slik bodo razdelili po celi Nemčiji. Šef Gestapa in minister notranjih zadev se na slikah smelja in se razgovarja z otroci, ki so bili bombardirani, kakor "oče svojimi otroci." Slike so izdane v obliki poštnih dopisnic in imajo namen, da priljubijo Himmlerja med ljudstvom, ki se "pri Himmlerjem imenu spomni vedno na koncentracijska taborišča."

Kot del kampanje za priljublitev Himmlerja so Nemci pričeli tiskati tudi "zabavne" anekdote o Himmlerju in "najbolj nenavadne" slike, kjer se Himmler smeja. Zdi se, da je Himmler namenjen za Hitlerjevega namestnika, če bi se Hitlerju kaj zgodilo. Goering je sicer še vedno Hitlerjev "prestolonaslednik", vendar pa nihče ne veruje več, da bi Goering resnično postal Hitlerjev naslednik.

POGORJE NA DNU MORJA.

V Tihem oceanu južno od Aljaske in sicer kakih 500 milj južno od otoka Kodiaka, so našli v morju pogorje, dvigajoče se od dna skoraj 3000 m visoko. O tem poroča ameriški geodetski zavod. Na pogorje so naleteli pri merjenju globine morskega dna s pomočjo odražanja zvočnih valov in ugotovili so, da se razprostira pogorje blizu 23 milj daleč. Visoko je okrog 2900 m in od najvišjega grebena je do morske globine še okrog 1500 m.

Podobnih pogorij poznajo geologi na morskem dnu že več, toda malokatero se dviga tako visoko kakor to. Zanimivo je, da leži to pogorje prav na poti, po kateri vozi jo ladje iz Vancouverja in Seattle v Jokohamo na Japonskem. Ladje, ki imajo naprave za merjenje morske gladine s pomočjo zvočnih valov, se lahko po tem pogorju orientirajo.

Druga zelo lepa farna cerkev je frančiškanska cerkev. Lastujejo in opravljajo jo patri frančiškani. Cerkev je zelo lepa in stoji na Marijinem trgu nasproti kavarne Prešeren. Tu tudi stoji spomenik našega nezabnega, slavnega pesnika Franceta Prešerna. Ko iz Starega trga zaviješ na Frančiškanski most čez Ljubljano stojiš prav pred cerkvijo. Velikonočno vstajenje pri frančiškanski cerkvi v Ljubljani je bilo vedno nekaj krasnega.

(Nadaljevanje prihodnjijš.)

ZA REVMA TIČNE BOLEČI

DOBITE PAIN-EXPELLER

Od leta 1867 ...

Zanesljiv liniment za družino

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopokiljanje lista, lahko gredo upravištvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

SPOMINI NA NAŠE KRAJE

(Nadaljevanje s 3. str.)

borovnice, v jeseni pa kostanj. Teh dobrot je bilo na Goloveu v izobilju. Vzhodno pod Golovcem vidimo Štepanjo vas, naprej k Mariji Devici v Polju. Sprehodi v teh romantičnih krajih, polnih prirodne lepote, je res nekaj prav prijetnega in zanimivega.

Ko se ozremo na južno stran Ljubljane, vidimo v daljavi Krin in ž njim se nam odpira krasota naše Dojenjske. Tudi tu stmišiš na očarljiv dar prirode, ki se odpira tvojim očem. Zapaziš Rudnik in Salezijske zavode. Naše obče znano Ljubljansko barje je tu. Blizu je Črna vas in Ig. V daljavi vidiš lepo Zalostno gorro s krasno cerkvico. Spodaj se pa počasi vije Ljubljana. Bele cerkvice, lične hišice in krasni vrtovi krasi romantično prirodo ljubljanske okolice.

Nazviti očarljive panorame na Ljubljanskem gradu, se pa podamo doli v prestolnico slovenske zemlje, v Ljubljano. Mesto ima 5 veličastnih farnih cerkev. Prva je stolna cerkev sv. Nikolaja, zraven stoji poslopje škofove palače. Na drugi strani cerkve pod Gradom se nahaja Vodnikov trg. Tu kupujejo Ljubljancje ves živež za vsakdanjo potrebo. Tu vidiš mesnice, ki kot nekaki štanti stoje prav zraven Ljubljani. Meso, ki se prodaja tu, je prava delikatesa in zelo okusno. Kdor izmed nas ga je jedel, bo rekel tako. Svinjina, govedina, teletina, bravina, prava suha krah, okusna prekajena slanina in slavne znane kranjske klobase, je kar dišalo po trgu. Če si le kaj evenka imel v žepu, si se tu vstavlil in kupil.

Tu si tudi lahko kupil okusno dišečo domačo gorke klobase, kot tu pravimo "hot dogs." Podamo ti je bilo z zemljo in hrenom. Zraven mesnic pa so bili štanti z vsakovrstnim sadjem. Tu si videl domače in južno sadje, še celo banane. Sem pa tja si opazil kakšno branjevo zadremati od teh ne skončno dišečih dobrot. Vsako dopoldne tu na trgu si videl žene iz ljubljanske okolice, ki so prinesle na trg vsakovrstne poljske pridelke, vse vrste zelenjavo, sočivje, krompir, rep, kumariče, solato, sploh vse domače pridelke. Kdor je okusil tisto domače presno maslo v hrenovih listih zavito, bo rekel, da tako okusnega tu še ni jedel. Naša nam tako priljubljena jed solata, natrgana iz vrta, takoj vidiš, da je vse prvovrstno in domače. Tudi kislo zelje in repa, vsakovrsten fižol, bob, leča, grah, vse sveže in najbolj okus. V splošnem na Ljubljanskem trgu si dobil vse kar ti je srce pozelelo. Tu je med prodajo zelo živo in veselo, veliko govorjenja, prerakanja in mešetarenja.

Druga zelo lepa farna cerkev je frančiškanska cerkev. Lastujejo in opravljajo jo patri frančiškani. Cerkev je zelo lepa in stoji na Marijinem trgu nasproti kavarne Prešeren. Tu tudi stoji spomenik našega nezabnega, slavnega pesnika Franceta Prešerna. Ko iz Starega trga zaviješ na Frančiškanski most čez Ljubljano stojiš prav pred cerkvijo. Velikonočno vstajenje pri frančiškanski cerkvi v Ljubljani je bilo vedno nekaj krasnega.

(Nadaljevanje prihodnjijš.)

VABILO na

Zabavo...Ples

KI JO PRIREDI

"SLOVAN"

NA PUSTNO SOBOTO, 19. FEBRUARJA

1944

Začetek ob 8. uri zvečer

V ARNEŽ-EVI DVORANI

66-91 Forest Avenue, Ridgewood, L. I., N. Y.

"Slovan" bo zapel, kakor vedno, več slovenskih narodnih pesmi... ter tudi za prigrizek bo vse najboljše preskrbljeno

Izvrstna godba za ples

VSTOPNINA PROSTOVOLJNA

Za obilno udeležbo se priporoča —

"SLOVAN"

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

- 1 Domače živali
Spisal Damir Feigel
- 2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj
- 3 Sto ugank
Spisal Otton Zupančič
- 6 Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman
- 8 Pravljice
Zapisal H. Majar
- 9 Popotniki
Spisal Milan Puzelj
- 10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapšak
- 11 Korejska brata
Spisal Jos. Spillman
- 12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Paudurić
- 13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.
- 14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik
- 15 Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik
- 16 Spis: Kristofa Smida
Poslovenil P. F. Hrovat
- 17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec
- 18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško
- 19 Tokraj in onkraj Sotle
Spisal Fridolin Zolna
- 21 Problemi sodobne filozofije
Spisal Dr. France Veber
- 22 Slovenske balade in romance
Uredil C. Golar
- 23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl
- 24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Etva
- 25 Poetno klasje
Izbrane pesmi — Spisal C. Golar
- 26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris
- IGRE
- 28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec
- 29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin
- 30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
- 31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič
- 32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec
- 33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
- 34 Antingone
(Igra) — Poslovenil C. Golar
- 35 Pol l'tra Vipavca
(Igra) — Damir Feigel
- 36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
- 37 Fabiola in Neža
(Igra) — Poslovenil J. Podberšek
- 38 Tončkove sanje na Miklavžev večer
(Igra) — J. Erbenšnik in F. Rojc

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omiliti več zbirki, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.